

Svazek 4

***Podrobná SWOT analýza pro
strategii regionálního rozvoje ČR***

Praha, květen 2000

SWOT ANALÝZA PRO STRATEGII REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČR	
SILNÉ STRÁNKY	
Národohospodářské aspekty a vnější vztahy	
<ul style="list-style-type: none"> • Výhodná poloha ve střední Evropě v sousedství současných zemí EU • Dostatečně vysoká míra otevřenosti ekonomiky a liberalizace devizového hospodářství • Dosažená vysoká úroveň zprůmyslnění země vytvářející dobré podmínky pro restrukturalizaci průmyslových odvětví a jejich vhodnou specializaci • Dostatečně vysoká úroveň vzdělanosti (zejména středoškolské) a adaptační schopnost pracovní síly • Relativně nízká úroveň mezd a platů výhodná pro nastartování některých aktivit strategie 	
Ekonomický potenciál	
<ul style="list-style-type: none"> • Vyrovnané podíly primárního a sekundárního sektoru ekonomiky v regionech bez jednoznačné převahy průmyslu nebo zemědělství • Oborová různorodost průmyslu bez vyhraněné specializace • Existence tradičních výrobců, průmyslových výrobků a historické přežití goodwillu značky některých výrobců či výrobků Prazdroj, ČKD, Škoda apod. • Vyrovnanost počtu soukromých podnikatelů v jednotlivých regionech (rozdíly do 25 % průměru) • Nový systém pobídek pro zahraniční investory • Existence nevyužitého nemovitého majetku po utlumených výrobních činnostech • Existence potenciálu vědy a výzkumu jako inovativní zdroj ve spojitosti se sítí vysokých škol • Zachování základní úlohy agrárního sektoru, t.j. soběstačnost ČR z hlediska zajištění základních potravin • Dotace státu pro zalesňování zemědělských pozemků • Dotace státu pro podpory mimoprodukčních funkcí lesa, pro řešení důsledků vnějších vlivů a podpory vybraných lesnických činností 	
Lidský potenciál	
<ul style="list-style-type: none"> • Vyrovnaná věková struktura a podíl ekonomicky aktivního obyvatelstva ve všech regionech • Relativně vyrovnaná úroveň příjmů obyvatelstva v regionech (rozdíly do 15 % průměru ČR) s výjimkou Prahy • Aktivní státní politika zaměstnanosti a její nástroje • Aktivní činnost úřadů práce při řešení nezaměstnanosti a získané zkušenosti z aktivní politiky zaměstnanosti • Relativně vysoká úroveň (zejména středoškolská) vzdělání pracovní síly • Pokračující trend zvyšování průměrné délky života • Kvalita zdravotní péče a vybavenost zdravotnických zařízení na odpovídající úrovni • Rovnoměrná síť a dobrá dostupnost základních a středních škol • Existence základních nástrojů na podporu bydlení (stavební spoření, příspěvky na bydlení, úleva na dani z příjmu) • Hustá síť a dobrá úroveň regionálních kulturních zařízení profesionálního i zájmového charakteru • Bohaté folklórní tradice a kulturní dědictví v rámci celé republiky, kulturně-historické bohatství výlučného, ojedinělého charakteru a rozmanitého podle příslušnosti k jednotlivým regionům republiky 	
Technická vybavenost a obsluha území	
<ul style="list-style-type: none"> • Hustá síť železnic a silnic s dostupností tras mezinárodního významu • Koncepce dálnic a čtyřpruhových silnic pro motorová vozidla • Relativně kvalitní síť silnic ve směru západ-východ, páteřní dálniční tah D5/D8-D1 - D2/R46 • Rekonstrukce železničních koridorů • Kvalitní přenosová a rozvodná síť elektřiny a plná elektrifikace území • Infrastruktura pro dovoz ropy a plynu 	

<ul style="list-style-type: none"> • Vysoký stupeň plynofikace měst a obcí a hustá síť distribučních plynovodů • Pokrytí městské zástavby veřejnými vodovody a kanalizací • Rozšiřování kapacit a modernizace čistíren odpadních vod ve velkých městech • Vysoký podíl domácností ve městech napojených na dálkové vytápění • Zachovalá technická infrastruktura hromadné dopravy a návyk obyvatel používat hromadnou dopravu
Životní prostředí
<ul style="list-style-type: none"> • Snížení znečišťování ovzduší na základě nabytí platnosti limitů emisí k 1.1.1999 • Vytvoření základů specifického systému financování v oblasti ŽP, nezávislého na státním rozpočtu (SFŽP, lokální municipální fondy) • Přijetí základů systému environmentální legislativy • Přijetí Politiky životního prostředí a celostátních programových dokumentů k ŽP • Existence Státního programu ochrany přírody a krajiny a návazných programů revitalizace krajiny • Vymezení a postupná realizace systémů ekologické stability krajiny (ÚSES) • Postupný rozvoj sítě environmentálně orientovaných občanských sdružení
Cestovní ruch
<ul style="list-style-type: none"> • Rozmanitý přírodní reliéf, rozsáhlé historické a kulturní památky a relativně bohatý výskyt minerálních zřidel vytvářející podmínky pro rozvoj turistiky a lázeňství • Existující přírodní zdroje pro rozvoj lázeňství ve většině regionů • Ekonomická dostupnost služeb cestovního ruchu pro zahraniční klientelu

SWOT ANALÝZA PRO STRATEGII REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČR**SLABÉ STRÁNKY****Národohospodářské aspekty a vnější vztahy**

- Hodnoty HDP na obyvatele hluboko pod úrovní 75 % průměru EU (46 - 59 % v r. 1995) s výjimkou Prahy
- Nízká výkonnost ekonomiky a nízká produktivita práce
- Nedostatek domácího kapitálu, pokles míry investic v posledních letech a jejich orientace převážně do infrastruktury s dlouhou dobou návratnosti, nízká míra investic do průmyslu
- Míra a způsob realizace otevřenosti ekonomiky vytvářející vnější nerovnováhy a zvyšující zahraniční zadluženost
- Nevhodná struktura národních úspor, založených převážně na nahromaděném fixním kapitálu (70 %)
- Velký rozdíl kurzu měny proti paritě kupní síly s negativními důsledky pro vývoj ekonomiky
- Nedostatečný právní rámec vytváření optimálního ekonomického prostředí a nedokončená privatizace
- Nedostatečný rozsah sofistikované produkce (s vysokou přidanou hodnotou) a pomalé tempo jejího růstu
- Vysoká míra obecné nezaměstnanosti, velký podíl dlouhodobé nezaměstnanosti a velké regionální rozdíly v nezaměstnanosti
- Přetrvávající nedostatečná adaptabilita mnoha domácích subjektů resp. ekonomického prostředí na podmínky světového trhu

Ekonomický potenciál

- Nedokončená a neefektivní privatizace a restrukturalizace podniků
- Nedostatečná a málo účinná podpora malých a středních podniků
- Velmi tíživá situace velkého počtu průmyslových podniků vyúsťující do silné zadluženosti a platební neschopnosti
- Nedostatečná konkurenceschopnost velké části produkce v důsledku technické zaostalosti fixních aktiv a kvalitativních parametrů produkce
- Celková podkapitalizace průmyslu a zastaralost technologického zařízení
- Pokles rentability některých průmyslových odvětví vyúsťující až v jejich zánik
- Stagnace inovační aktivity průmyslu a nepříznivý stav její vědecko-výzkumné základny
- Vysoká energetická náročnost národního hospodářství i domácností
- Nedostatečné využívání alternativních zdrojů energie
- Neustálý pokles výdajů podnikového sektoru na výzkum a vývoj vlivem zrušení mnoha vývojových pracovišť ve výrobních podnicích
- Nízký podíl státní podpory průmyslového výzkumu a vývoje srovnání s vyspělými zeměmi
- Nízká úroveň zapojení vysokých škol do výzkumné činnosti ve vazbě na potřeby podniků
- Absence mechanismu pro komercializaci vědy a znalostí
- Malá kapitálová výnosnost zemědělské prvovýroby a trvalý nedostatek kapitálu v zemědělství
- Velmi tíživá finanční situace většiny zemědělských podniků vyúsťující do silné zadluženosti a platební neschopnosti
- Velký „vnitřní dluh“ v lesním hospodářství
- Nízká konkurenceschopnost venkovské ekonomiky
- Nedostatečná občanská vybavenost a technická infrastruktura ve většině venkovských obcí

Lidský potenciál

- Negativní populační vývoj a nepříznivá demografická struktura obyvatelstva
- Projevy diskriminace vůči některým skupinám
- Rostoucí úroveň kriminality a drogových závislostí
- Výrazný růst, koncentrace a sociální vylučování některých skupin obyvatelstva
- Rychlý růst míry nezaměstnanosti, růst podílu dlouhodobě nezaměstnaných

- Pokles poptávky po pracovní síle a růst regionálních rozdílů v nabídce pracovních míst
- Relativně nízký objem prostředků vynakládaných na aktivní politiku zaměstnanosti
- Omezená geografická mobilita pracovní síly
- Značná rigidita pracovních úvazků, nevyužívání pružných a částečných úvazků
- Nedostatečné propojení vzdělávacího systému se systémem zaměstnanosti, regionální školství dostatečně nereflektuje potřeby trhu práce v daném regionu
- Nízká účast sociálních partnerů na formování obsahu a na organizaci a financování odborného vzdělávání
- Absence uceleného systému dalšího vzdělávání
- Současný podíl výdajů na školství na HDP je pod úrovní vyspělých států
- Nízký podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel, trvale vysoký podíl neuspokojených zájemců o studium v důsledku nízké kapacity škol
- Regionální disproporce v nabídce příležitostí vyššího a vysokoškolského vzdělání
- Zdravotní politika ČR není deklarována v žádném schváleném dokumentu a nejsou specifikovány standardy zdravotní péče
- Malá osobní angažovanost obyvatel v péči o vlastní zdraví
- Nedostatečná kapacita v domovech a penzionech důchodců i ústavech sociální péče v některých okresech
- Nerovnoměrné rozložení zařízení sociální péče vzhledem k místům potřeby
- Absence moderních forem sociální péče umožňující vyšší integraci postižených osob do komunity
- Vysoké průměrné stáří bytového fondu se zanedbanou údržbou, nízkou technickou úrovní a nízkým plošným standardem bytů
- Pokles objemu bytové výstavby v letech 1990-96, nedosahující úroveň prosté reprodukce
- Regionální disproporce mezi poptávkou a nabídkou bytů
- Neexistence koncepce rozvoje sítě kulturních zařízení
- Nedostatečné zabezpečení institucí a jejich služeb v oblasti kultury

Technická vybavenost a obsluha území

- Malý rozsah sítě dálnic a rychlostních silnic a jejich nerovnoměrné regionální rozložení
- Nedostatečná dopravní dostupnost a obslužnost okrajových lokalit regionů, technicky a dopravně nekvalitní silniční síť (průtahy obcemi, povrch)
- Nízká bezpečnost silniční dopravy
- Nedostatečná úroveň čištění odpadních vod a odkanalizování
- Neefektivnost Českých drah, neprovedená restrukturalizace a privatizace
- Nedostatečná integrace dopravních systémů a harmonizace dopravního trhu
- Nízká kvalita služeb ve veřejné osobní dopravě
- Nedostatečná plynofikace malých obcí
- Nekvalitní rozvodné a stokové sítě zejména ve městech, vysoké ztráty vody a poruchovost, zastaralé sítě
- Nízký podíl připojených domácností na venkově na veřejné vodovody a kanalizaci
- Nedostatečné čištění odpadních vod v menších a venkovských obcích

Životní prostředí

- Regionální rozdíly kvality ŽP, projevující se ve vysoké úrovni environmentálních a zdravotních rizik v některých oblastech ČR
- Vysoké hodnoty koncentrace převážně průmyslových imisí v severozápadních Čechách, severní Moravě a Slezsku
- Vysoké hodnoty koncentrace imisí v Praze a velkých sídelních centrech převážně z mobilních zdrojů znečištění ovzduší
- Vysoká úroveň hluku a emisí z dopravy
- Zařazení třetiny sledovaných vodních toků v kategoriích znečištěná a silně znečištěná voda
- Nedořešené odkanalizování a čištění odpadních vod v 5 000 obcích (100- 10 000 obyvatel), 26,5 % obyvatel není napojeno na veřejnou kanalizaci
- Malá stabilita ekosystémů kulturní krajiny, snižování biodiverzity (vysoký počet ohrožených druhů)

<p>roślin a zwierząt) a schopnosti retence vody v krajině; zhoršený stav půd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Výrazné poškození některých chráněných území imisemi, těžbou surovin, nevhodnými formami turizmu ad. • Narušení zemědělských ekosystémů • Poškození lesních porostů (cca 60 %) • Nedostatečná prevence vzniku odpadů (zejména obalový odpad) • Nedostatečná podpora energetických úspor, výroby a využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie • Upřednostňování „koncových„ technologií stávajícími regulačními mechanismy • Obtížná vynutitelnost, časté změny a krátká historie environmentální legislativy • Absence, případně nedostatečné využívání ekonomických nástrojů (zejména ekologický daňový systém) • Nízké zapojení veřejnosti do rozhodovacích procesů, podceňování role veřejnosti při řešení problémů ŽP • Nedostatečný podíl rozhodování regionů o rozdělování prostředků SFŽP ČR
Cestovní ruch
<ul style="list-style-type: none"> • Nízká kvalita základních a doplňkových služeb CR, včetně ubytovacích služeb • Nedostatečná propagace České republiky a regionů v zahraničí a regionů v rámci republiky • Absence jednotného informačního systému CR na celostátní úrovni • Nedostatečná infrastruktura CR • Nedostatečná legislativa v CR • Absence účinné politiky podpory CR

SWOT ANALÝZA PRO STRATEGII REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČR**PŘÍLEŽITOSTI****Národohospodářské aspekty a vnější vztahy**

- Permanentní bezprostřední kontakt s relevantními institucemi EU a tím i napojení na fondy EU dostupné pro ČR
- Geografická blízkost vyspělých zemí EU pro příliv a alokaci kapitálu, špičkových technologií, know-how a pro využití kvalifikované pracovní síly
- Možnost přístupu k velkým odbytovým příležitostem na velkém jednotném trhu po vstupu do EU
- Rozvoj ekonomických vztahů se sousedními zahraničními regiony
- Širší a účinnější uplatňování regionálních hledisek v hospodářské politice státu
- Zhodnocení investic do lidských zdrojů posilováním sofistikovaných oborů produkce
- Ustavení a fungování krajské úrovně veřejné správy, rozvoj regionálních metropolí jako růstových center a pólů rozvoje
- Využití nového regionálního uspořádání pro naplnění principu subsidiarity a tím i pro přenesení významné části rozvojových iniciativ z centrální na regionální úroveň

Ekonomický potenciál

- Přijatý systém pobídek na podporu přímých investic a očekávaný příliv zahraničních investic
- Zrychlení procesu privatizace a restrukturalizace
- Zvýšená angažovanost vlády v průmyslové politice a podpoře MSP
- Rozvoj malého a středního podnikání pro získání pracovních míst
- Integrace vědeckých, vzdělávacích a výrobních kapacit pro zvýšení inovační aktivity
- Účast v 5.rámcovém programu výzkumu a vývoje EU
- Zavedení nepřímých nástrojů podpory VaV podle principů používaných v EU
- Využívání možností společné zemědělské politiky po vstupu ČR do EU
- Posílení mimoprodukčních funkcí zemědělství
- Další restrukturalizace agrárního sektoru směrem k zlepšení situace z hlediska zdravotní nezávadnosti potravin
- Posílení mimoprodukčních funkcí lesů
- Obnova venkova s aplikací programu SAPARD
- Diverzifikace zdrojů energie a využití obnovitelných zdrojů energií
- Lepší zhodnocení primární energie v energetických procesech, rozšíření kombinované výroby elektřiny a tepla

Lidský potenciál

- Účinná prevence negativních sociálních jevů
- Posílení aktivní politiky zaměstnanosti a přijetí programu zaměstnání pro obtížně umísitelné skupiny
- Účinná realizace Národního plánu zaměstnanosti
- Pokračující trendy a procesy transformace a modernizace české vzdělávací soustavy
- Rozvoj odborného školství ve vazbě na požadavky evropského trhu práce a požadavky zaměstnatelnosti
- Realizace celoživotního učení
- Změny struktury, obsahu a forem počátečního i dalšího vzdělávání z hlediska požadavků na maximální rozvoj schopnosti individua
- Rozšiřování přístupu ke vzdělávání pro znevýhodněné skupiny ohrožené marginalizací a exkluzí
- Optimalizace sítě škol na úrovni regionů
- Zapojení všech partnerů participujících na vzdělávání v regionu a propojení jejich aktivit
- Uplatnění vícezdrojového financování vzdělávací soustavy
- Využití školy jako vícefunkčního centra vzdělanosti obce a regionu pro další vzdělávání obyvatel

<ul style="list-style-type: none"> • Stanovení racionální a efektivní sítě zdravotnických zařízení, optimalizace sítě lůžkových zdravotnických zařízení a transformace nadbytečných nemocnic na zařízení následné péče • Stanovení podílu odpovědnosti nových krajů za zřizování a provoz zdravotnických zařízení • Rozšíření a územní přiblížení sítě služeb sociální péče • Zavádění moderních forem sociální péče a podpora privátního sektoru a nestátních iniciativ v sociálních službách • Usnadnění přímých zahraničních kontaktů v kulturních aktivitách a zvýšení kulturní úrovně • Privatizace komunálních bytů prodejem bytů (bytových jednotek) do vlastnictví nájemníků (zainteresování uživatelů na řádné údržbě bytů a domů) • Financování bydlení s vyváženou účastí soukromých zdrojů a rozpočtových zdrojů státu, regionů a obcí při respektování sociálních aspektů bydlení • Rozvoj bytového fondu jako součásti regionálních pobídek pro hospodářskou restrukturalizaci regionů postižených útlumem a přilákání investorů • Využití tvůrčího potenciálu nově vzniklých uměleckých a kulturních seskupení (spolků, občanských sdružení) • Optimalizace sítě a hierarchizace zdrojů financování institucí zabezpečujících služby v oblasti kultury
Technická vybavenost a obsluha území
<ul style="list-style-type: none"> • Akcelerační vliv průchodu mezinárodních multimodálních koridorů na ekonomický rozvoj • Kvalitní dálková železniční doprava na vybudovaných koridorech • Zkvalitnění služby ve veřejné dopravě a systémy preference hromadné dopravy • Zlepšení dopravní dostupnosti a obslužnosti vytvářením integrovaných dopravních systémů • Využití nadřazené dopravní infrastruktury pro obsluhu regionů • Privatizace rozvodných soustav a vstup zahraničního kapitálu • Zavedení plynofikace do venkovských obcí • Rozvoj vodovodní sítě na venkově • Využití moderní technologie v zásobování vodou
Životní prostředí
<ul style="list-style-type: none"> • Implementace předpisů v dosud právně neupravené oblasti (prevence havárií, přeshraniční vlivy, geneticky modifikované organizmy, integrovaná prevence znečištění, obaly ad.). • Aplikace připravované novelizace Politiky ŽP pro období přistoupení k EU • Integrace odpovědnosti za rozvoj území, využívání přírodních zdrojů a stav přírody a krajiny na úrovni ústředních orgánů státní správy • Uplatňování hledisek ochrany ŽP v sektorových politikách (aplikace SEA, společné programové dokumenty) • Efektivnější využití stimulační funkce ekonomických nástrojů (např. uplatňování ekologického daňového systému) • Finanční a odborná podpora států Evropské unie (Phare, ISPA) a sousedících zemí (SRN, Rakousko) • Zapojení veřejnosti, včetně environmentálně orientovaných nevládních organizací, do rozhodování v oblasti ŽP • Využití velkoplošných chráněných území (zejména CHKO) jako modelových území udržitelného rozvoje • Rozvoj Programu obnovy venkova • Podpora programu revitalizace krajiny a vodních ekosystémů • Posílení regionální diferenciace při směřování prostředků státního rozpočtu na zlepšení kvality ŽP v jednotlivých regionech
Cestovní ruch
<ul style="list-style-type: none"> • Pozitivní vliv dynamicky se rozvíjejícího cestovního ruchu na rozvoj navazujících odvětví a investiční aktivitu v území • Rozvoj nových moderních produktů cestovního ruchu včetně doprovodných programů • Prezentace regionů ČR v zahraničí a využití systému marketingových turistických regionů

- Sjednocení informačních systémů o CR v regionech
- Zapojení profesních organizací, cechů a komor do procesu profesního vzdělávání a zajištění standardů kvality v ubytovacích a restauračních službách
- Rozvoj přeshraniční spolupráce v cestovním ruchu
- Rozvoj ekologicky přijatelných forem CR v rámci trvale udržitelného využívání krajinného a přírodního bohatství

SWOT ANALÝZA PRO STRATEGII REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČR**O H R O Ž E N Í****Národohospodářské aspekty a vnější vztahy**

- Tlak světového trhu s vyspělými produkty a vysokou produktivitou na trh ČR
- Možnost rychlé destrukce domácích kapacit vlivem nerovné konkurence při volném pohybu výrobních faktorů v EU a snadné geografická dostupnosti území a trhu ČR z nejvyspělejších zemí EU
- Nákladové šoky v důsledku vlivu zemědělské politiky EU a v důsledku harmonizace daňové, sociální a ekologické politiky
- Nedokončení privatizace s důsledky v zaměstnanosti a ekonomické výkonnosti regionů
- Přetrvání nemotivujícího daňového systému s důsledky ve spotřebě i v investicích
- Velké migrační tlaky a pohyby, zejména po vstupu ČR do EU
- Nevyužití pomoci fondů EU na podporu regionálního rozvoje a konkurenceschopnosti
- Potřeba zvýšených výdajů na dosažení ekologických standardů a uplatnění přísnějších pravidel bezpečnosti práce
- Nedostatečná míra koordinace dílčích hospodářských politik
- Odklady ustavení a fungování krajské úrovně veřejné správy
- Rostoucí zadluženost měst a obcí, podvazující rozvojové aktivity

Ekonomický potenciál

- Pokračující útlum průmyslové výroby a ekonomické aktivity
- Další pokles ekonomických aktivit v nerozvinutých regionech ve vazbě na nedokonalou infrastrukturu, problémy bydlení apod.
- Pokles rentability některých průmyslových odvětví vyúsťující až v jejich zánik
- Přetrvávání snížené investiční aktivity v hospodářství s důsledkem útlumu stavebnictví a ztráty pracovních míst
- Nepřipravenost regionů na vytváření podmínek pro zahraniční investory
- Nedostatečný rozvoj vlastního výzkumu a vývoje a tím další ztráta konkurenceschopnosti na vnějších trzích
- Pokračující stagnace až útlum inovační aktivity v podnikovém sektoru
- Pokračující zaostávání ČR za vyspělými zeměmi v oblasti podpory VaV
- Přetrvávání tíživé situace zemědělských podniků, jejich silné zadluženosti a platební neschopnosti
- Nerovnost v podmínkách zahraničního obchodu snižující konkurenceschopnost českých zemědělců na zahraničních trzích především ve vztahu k EU
- Vyrůstající labilita lesních ekosystémů
- Vylidňování venkova, příhraničních oblastí a městských center
- Vysoká závislost hospodářství na dovozu kapalných a plyných paliv z politicky nestabilních teritorií

Lidský potenciál

- Rozsáhlejší narušení sociálního smíru
- Nárůst kriminality a drogových závislostí
- Pokračování ekonomické recese zvyšující nezaměstnanost v dříve postižených regionech i v dosud málo postižených
- Rostoucí míra nezaměstnanosti při prohlubování regionálních rozdílů
- Sociální vylučování některých skupin obyvatelstva
- Pokračující izolovanost a malá koordinovanost procesů modernizace vzdělávací soustavy
- Nárůst problémů sociální marginalizace a exkluze skupin znevýhodněných v přístupu ke vzdělávání
- Trvající nesoulad a malá přizpůsobivost vzdělávacího systému vzhledem k měnícím se podmínkám trhu práce

<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná aktivita a participace zaměstnavatelů ve všech oblastech odborného vzdělávání • Nevyužití potenciálu škol pro celoživotní učení a přetrvávající nedostatečné propojení počátečního a dalšího vzdělávání • Nedosažení potřebné provázanosti hospodářské, sociální a vzdělávací politiky státu s potřebami regionů • Přetrvávající relativně nízký podíl výdajů na školství na HDP • Prohlubování ekonomických problémů zdravotnictví v důsledku neúčinných nebo nevhodných regulačních mechanismů • Nedostatečný objem veřejných výdajů na služby sociální péče vzhledem k procesu stárnutí obyvatelstva • Celková hospodářská stagnace nebo recese, snižující možnosti finančních zdrojů pro podporu bytové výstavby včetně zdrojů domácností • Pomalá deregulace nájemného bydlení • Negativní vliv masové mediální kultury na zájem o místní kulturu • Narůstající deficit ve financování infrastruktury, kulturních zařízení a péče o kulturní dědictví
Technická vybavenost a obsluha území
<ul style="list-style-type: none"> • Oslabení zájmu investorů o Českou republiku nízkou úrovní infrastruktury • Útlum železnic a pokles rozsahu přepravy na železničních • Omezení provozu hromadné dopravy v některých regionech pod práh veřejné služby • Pokles podílu hromadné dopravy na dělbě přepravní práce • Nedostatečná reprodukce vozového parku veřejné dopravy • Pokračující zastarávání městských sítí pro nedostatek financí na jejich zásadní rekonstrukce • Havárie na zastaralých příváděcích ropy a plynu s ekologickými škodami • Pokles kvality vody jejím znečištěním • Nedostatek financí na zvýšení podílu čištěných odpadních vod v obcích do 5000 obyvatel
Životní prostředí
<ul style="list-style-type: none"> • Tendence snižování nákladů na ochranu životního prostředí v období zhoršené ekonomické situace • Nárůst intenzity automobilové dopravy s negativními dopady na ŽP • Degradace harmonické kulturní krajiny na venkově, zejména v podhorských oblastech, ukončením jejího obhospodařování • Řešení protipovodňové ochrany pouze prostřednictvím technických opatření s negativními dopady na ekosystémy • Podceňování role environmentálně orientovaných nevládních organizací při řešení problémů ŽP a účasti veřejnosti při rozhodování v oblasti ŽP • Sekundární dopady očekávaného vzrůstu průmyslové výroby • Požadavky na výstavbu dalších energetických zdrojů (tepelné, případně jaderné elektrárny) namísto podpory úspor energií, resp. podpory alternativních zdrojů
Cestovní ruch
<ul style="list-style-type: none"> • Podcenění významu legislativního rámce podnikání a kontroly kvality služeb • Podcenění významu aktivit CR pro rozvoj malého a středního podnikání a tvorbu pracovních příležitostí v regionech • Podcenění významu koordinace společného postupu centrálních orgánů, orgánů samosprávy a regionálních institucí